

„Veći od tvojega srca”: Skrušenost i pomirenje

Samo je Bog veći od našeg srca i zato ga samo On može ozdraviti i pomiriti do njegovih dubina. Šesti nastavak u serijalu „Borba, blizina, misija”.

12.09.2024.

Dio fascinacije koju je Isus izazivao kod svojih suvremenika bio je zbog njegove sposobnosti da liječi navodno neizlječivo. Gospodin je također izazvao veliko zanimanje

zbog zapanjujuće prirode nekih svojih čuda, snage i originalnosti svojega propovijedanja, svoje ljubaznosti i dobrog raspoloženja, te zato što se pojavio kao Mesija obećan u Svetom pismu... ali mnogi su mu ljudi pristupili prvo zbog čuda koja je činio za bolesne. Pronio se glas da su gubavci, paralizirani, slijepi, gluhonijemi i ljudi s poteškoćama u kretanju bili izliječeni njegovim riječima i gestama.

Ali taj misteriozni liječnik liječio je tijela kako bi otkrio još veću moć: moć iscijeljivanja duša. Isus pomiruje na način na koji je samo Bog mogao: On dolazi izliječiti dubine naših srca. „Što je lakše: reći: ‘Oprošteni su ti grijesi’ ili reći: ‘Ustani i hodi’? Ali da znate da Sin Čovječji ima vlast na zemlji oprštati grijeha –” Reče uzetome: „Kažem ti, ustani, uzmi svoju postelju i idi kući” (usp. Lk 5,23-24). Prije svega, Gospodin želi izliječiti našu unutarnju sljepoću,

sljepoću koja nam onemoguće da ostvarimo sve ono što od Njega primamo. On želi izlječiti našu nijemost, našu nesposobnost da zlo u sebi pretočimo u riječi; gluhoća koja nas sprječava da slušamo Božji glas i potrebe bližnjega; paraliza koja nas sprječava da krenemo prema onome što nas uistinu može osloboditi; i guba zbog koje se osjećamo nedostojnima Boga koji se nikada ne umara tražiti nas. Svaki trenutak Kristova života, osobito njegova muka i uskrsnuće, očituje njegovu želju za ozdravljenjem. Sve što On treba je pronaći tu istu želju u nama. Ozdravljenje je jedino moguće ako svoje rane ne skrivamo od Onoga koji ih ima moć izlječiti.

Bog je veći od našeg srca

Sve je to od Boga koji nas je po Kristu pomirio sa sobom i dao nam službu pomirenja, piše Korinćanima sveti Pavao. Jer Bog je u Kristu pomirivao

svijet sa sobom, ne uračunavajući im njihove prijestupke, a nama je povjeravao poruku pomirenja (usp. 2 Kor 5,18-19). Prve kršćanske zajednice, možda zbog suprotnosti sa surovom društvenom logikom oko sebe, počele su shvaćati da je pomirenje s Bogom i s drugima dar koji može doći samo odozgo. Shvatili su da ne možemo "uzrokovati" Božje oproštenje našom pokorom ili našim djelima naknade; možemo samo prihvatiti sa zahvalnošću besplatni dar - "milost" - koju nam On nudi.

Bez da smo toga svjesni, mogli bismo se naći u primjeni logike pretjerano ljudskog oprosta na Božje oproštenje. Za striktno pravni način razmišljanja bitne su stvari plaćanje kazne, iznos koji se mora vratiti i nastojanje da se ponovno uspostavi ravnoteža od prije počinjene štete. Ali Isus je došao pobijediti tu logiku i tihi očaj koji ona može proizvesti kod onih koji nemaju načina da poprave učinjeno.

„Kolike li su dubine milosrđa u Božjoj pravdi! Jer, na ljudskim sudovima, onaj koji prizna svoju krivnju biva kažnjen: a na Božjem суду biva оprošten.”[1]

Prva poslanica svetog Ivana također govori o ovoj utješnoj vijesti, riječima koje nas mogu ispuniti mirom: U njegovoј prisutnosti mi ćemo umiriti svoja srca, čak i ako nas naše srce osuđuje, jer Bog je veći od našeg srca i zna sve. (usp. 1 Iv 3,19-20). Isus uvijek iznova ponavlja da nas je došao spasiti, a ne osuditi,[2] ali čak i tako, uznemirujući glasovi se lako mogu pojaviti u nama. Glas slabe nade dovodi nas u iskušenje da odustanemo jer ne može do kraja vjerovati da Bog može sve oprostiti, a glas oholosti ne može podnijeti da uvijek iznova prepozna vlastitu slabost.

Papa nas potiče da se suočimo s ovim glasovima: „Ti, draga sestro, dragi

brate, ako te tvoji grijesi plaše, ako te tvoja prošlost zabrinjava, ako tvoje rane ne zacjeljuju, ako te tvoji stalni propusti obeshrabruju i čini ti se da si izgubio nadu , molim te, ne boj se. Bog zna vaše slabosti i veći je od vaših pogrešaka. Bog je veći od naših grijeha. On od tebe traži samo jedno: da svoje slabosti i patnje ne držiš u sebi. Donesite mu ih, položite pred njega i oni će od razloga za očaj postati prilika za uskrsnuće.”[3]

U tom istom duhu, sveti Josemaría nas poziva da pogledamo one koji su pristupili Isusu, znajući da nemaju načina platiti za svoje ozdravljenje, bilo fizičko ili duhovno. To uvjerenje otvorilo je vrata istinskog duhovnog života, u carstvo milosti, gdje je milost ono što je najvažnije: „Brinete li se da su vaši grijesi toliki da vas naš Gospodin neće saslušati? Nije tako, jer Isus je pun milosrđa. (...) Vidi također što nam sveti Matej govori kada je Isus dao pred njega

dovesti paraliziranog čovjeka. Bolesnik ne govori ni riječi. On je jednostavno tu, u Božjoj prisutnosti. A Krist, potaknut čovjekovom kajanjem, tugom onoga koji zna da ništa ne zaslužuje, odmah odgovara, milosrdno kao i uvijek, ‘Hrabro, oprošteni su ti grijesi.’” [4]

Ozdravi me, Gospodine, od onoga što mi je skriveno

Uvjerenje da nam Bog uvijek opplašta odjekuje i u psalmima: Priznah Ti grijeh svoj i ne pokrih krivnje svoje; Rekao sam: ‘Priznat ću Gospodinu prijestupe svoje’, a Ti si oprostio krivnju moga grijeha (Ps 32,5). Ovako pristupamo otajstvu svete mise: kada se želimo sjediniti s Isusovim križem i ući u njegovu ljubavnu preobrazbu svega zla u povijesti, počinjemo s poniznim priznanjem svoje krivnje; i udaramo se u prsa dok to činimo, kao da želimo probuditi svoja srca.[5]

Neki ljudi ovo inzistiranje na prepoznavanju svojih grijeha, svjesnih ili nesvjesnih, vide kao moguću psihičku neravnotežu ili želju da nepotrebno opteretimo svoju dušu. U stvarnosti, dok bi skrupulozne sklonosti spriječile naš rast u unutarnjem životu, postoji i zdrav osjećaj krivnje, bitan za širenje krila srca. Sloboda postoji samo uz odgovornost, kada se naše djelovanje shvaća ozbiljno. Svaki proces duhovnog rasta uključuje otvoreno, realno gledanje na vlastite postupke, uključujući one koji nam uzrokuju nelagodu ili grižnju savjesti.

Trebamo pogledati, s Bogom, svoje misli, riječi, djela ili propuste;[6] da shvatimo gdje smo možda povrijedili Boga i druge (ili još gore, odnosili se prema njima ravnodušno), a gdje smo naštetili sebi dopuštajući korovu da raste u našim dušama. Samo nas istina može oslobođiti (usp. Iv 8,32), osobito istina o vlastitom životu.

U ovom zadatku moramo izbjjeći tri iskušenja: prvo, napast da umanjimo svoju krivnju, bilo površnim ispitom savjesti ili izbjegavanjem unutarnje tištine u kojoj Duh Sveti čeka da nam otkrije našu vlastitu istinu; drugo, napast da se krivnja prebací na druge ili na okolnosti, tako da se obično pojavljujemo kao žrtve, ili kao da nikada nikome ne nanosimo zlo; i konačno, iskušenje koje se čini suprotno od prethodnog, ali vodi istom jalovom samozadovoljstvu: iskušenje da skrenemo svoje pokajanje od Boga i drugih kako bismo se usredotočili na naš povrijedeni ponos i na činjenicu da smo ponovno iznevjerili sami sebe.

Tko može uvidjeti vlastite pogreške?
Očisti me od mojih skrivenih mana.
Čuvaj slugu svoga i od namjernih
grijeha; neka ne vladaju nada mnom.
Tada ću biti besprijeđoran, nevin u
velikom prijestupu (Ps 19,13-14). U
srcu zdravog osjećaja krivnje nije

stav „neurotičnog sakupljača izvještaja o lijepom ponašanju,”[7] već poniznost onih koji žele otkriti što ih odvaja od Boga, što stvara podjele u njihovoј duši i oko njih, i što ih sprječava da daju i primaju ljubav. Ne isповиједамо svoje „nesavršenosti“, već našu ravnodušnost ili nedostatak ljubavi, koji se očituje u konkretnim detaljima: „Je li bilo nečega u meni što bi te, Gospodine moј, ljubavi moja, moglo povrijediti? [8] Ovaj stav rađa svjetlo koje nas vodi da spokojno otkrijemo vlastitu istinu, omogućavajući nam da pogledamo duboko u svoje srce, gdje je Kraljevstvo Božje već prisutno, tražeći svoj put u nama (usp. Lk 17,21). Zdrav osjećaj za krivnju je saveznik u našoj želji da potpunije pripadamo Bogu; katalizator za naša „kasnija obraćenja,”[9] pod uvjetom da se sjetimo da bez Njega ne можемо učiniti ništa.

Sakrament koji vraća ljepotu svijetu

Sveti Augustin jednom je rekao: „Crkva je pomireni svijet.” [10] Božja obitelj raste „pomirujući svijet s Bogom. To je veliko apostolsko poslanje svih.” [11] Sakrament pomirenja jedna je od središnjih točaka ovog velikog pokreta obnove, mira i oprosta. To je najbolje mjesto odakle se distanciramo od svoje krivnje: ovdje shvaćamo da, iako smo grešnici, nismo naš grijeh. Pred Ocem koji nas bezuvjetno voli ne treba ništa skrivati. Sakrament pomirenja pomaže nam da se suočimo sa svojom krhkošću, svojim proturječjima, svojim ranama i da ih pokažemo jedinom liječniku koji ih može izliječiti. Sveti Pavao je to činio s bezgraničnim pouzdanjem: Zato ću se još radije hvaliti svojim slabostima da počiva u meni snaga Kristova (usp. 2 Kor 12,9).

Ovo pouzdanje, međutim, ide ruku pod ruku s kajanjem, što je patnja srca zbog zla koje nalazi u sebi: Operi me temeljito od moga bezakonja i očisti me od moga grijeha. Jer ja znam svoje prijestupe i grijeh je moj uvijek pred mnom (Ps 51,4-5).

Katolička tradicija obično razlikuje dvije vrste kajanja: skrušenost koja proizlazi iz ljubavi prema Bogu – pokajanje što smo odbacili ljubav Trojstva, to jest najvažnije Osobe u našim životima – i skrušenost koja proizlazi neizravno, bilo razumijevanjem štete uzrokovane grijehom, njegovim duhovnim posljedicama ili povjerenjem u mudrost Crkve.[12] Prvi se zove „savršeno kajanje”. Njime Bog oprašta grijeha, čak i one teške, sve dok odlučimo pristupiti sakramentu pomirenja kada je to moguće. Drugi se naziva „nesavršeno kajanje”, i to je također dar od Boga koji pokreće duhovno putovanje: priprema nas da primimo oproštenje grijeha u

sakramentu. Djela kajanja, koja mogu biti kratke, spontane molitve tijekom dana — „Oprosti mi, Isuse!” — probudi tu tugu u našem srcu i pripravi nas da obilnije primamo i dijelimo Božje milosrđe.

Katekizam Katoličke Crkve također nas podsjeća da, osim u sakramentu pokore, gdje nas Isus jedino oslobađa od teških grijeha, možemo na različite načine primiti oproštenje i od drugih grijeha. Sвето pismo i oci spominju, među tim načinima, „napor oko pomirenja s bližnjima, suze pokajanja, brigu za spasenje bližnjega (usp. Jak 5,20), zagovor svetih i prakticiranje ljubavi koja pokriva mnoštvo grijeha (1 Pt 4,8).”

[13] Ipak, Crkva nastavlja preporučivati sakramentalnu ispovijed i za manje ozbiljne pogreške. Sveti Pavao VI. podsjetio je da „česta ispovijed ostaje povlašteni izvor svetosti, mira i radosti.”[14] Sveti Josemaría je poučavao: „Želio

bih vas vidjeti kako idete svetom sakramentu pokore, sakramentu božanskog oprosta, svaki tjedan, i kad god vam zatreba, bez skrupula. (...) Naći ćemo novi radosni pogled na svijet, vidjevši da je iz Božjih ruku iznikao dobar i lijep. Vratit ćemo mu to istom ljepotom ako se naučimo kajati.”[15]

Česta isповijed pomaže nam oplemeniti naše srce i sprječava nas da se naviknemo na našu hladnoću i otpor prema Božjoj ljubavi. Papa Benedikt XVI. jednom je komentirao: „Istina je: naši su grijesi uvijek isti, ali čistimo svoje domove, svoje sobe, barem jednom tjedno, čak i ako je prljavština uvijek ista; kako bi živjeli u čistoći, kako bismo počeli iznova. Inače se prljavština možda neće vidjeti, ali se nakuplja. Nešto slično se može reći i za dušu, za mene osobno: ako nikada ne odem na isповijed, moja duša je zanemarena i na kraju sam uvijek zadovoljan sam

sa sobom i više ne shvaćam da uvijek moram naporno raditi na usavršavanju, da moram napredovati. A ovo čišćenje duše koje nam Isus daje u sakramentu isповijedi pomaže nam da svoju savjest učinimo budnijom, otvorenijom, a time nam pomaže i u duhovnom i ljudskom sazrijevanju.”[16]

„Sakrament pomirenja mora ponovno zauzeti svoje središnje mjesto u kršćanskom životu“, [17] napisao je papa Franjo. Osim liječenja velikih rana, ono je neophodan saveznik u svakodnevnom kršćanskom životu: pomaže nam bolje upoznati sebe i upoznati Božje milosrdno srce. Teško je odmah nadvladati sve navike ili sklonosti koje nas vode u zlo: milost djeluje s vremenom i mora postati dio naše priče.[18] Stoga, bez nerealnih očekivanja koja nas mogu dovesti u očaj zbog svoje slabosti, pa

čak i zbog milosti, zadržimo svoj pogled uprt u Isusa; nemojmo prestati ići k Njemu koji nas i želi i može ozdraviti. Duhovni život je „stalni početak i početak iznova. Ponovno počinje? Da! Svaki put kada učinite čin kajanja.”[19]

[1] Sveti Josemaría, Put, br. 309.

[2] Usp. na primjer Iv 3,17; 12:47.

[3] Papa Franjo, Homilija, 25-III-2022.

[4] Sveti Josemaría, Prijatelji Božji, br. 253.

[5] Usp. Rimski misal, uvodni obredi.

[6] Ibid.

[7] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 75.

[8] Sveti Josemaría, Kovačnica, br. 494.

[9] Sveti Josemaría, Susret s Kristom, br. 57.

[10] Sveti Augustin, Govor 96, br. 8.

[11] F. Ocáriz, Pastoralna poruka, 21-X-2023.

[12] Usp. Katekizam Katoličke Crkve, br. 1452-1453 (prikaz, stručni).

[13] Isto, br. 1434.

[14] Sveti Pavao VI., Gaudete in Domino, br. 52.

[15] Prijatelji Božji, br. 219.

[16] Papa Benedikt XVI., Kateheza, 15-X-2005.

[17] Papa Franjo, Misericordia et misera, br. 11.

[18] Usp. Papa Franjo, Gaudete et exsultate, br. 50.

[19] Kovačnica, br. 384.

Andrés Cárdenas Matute

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/vece-od-tvojega-srca-
skrusenost-i-pomirenje/](https://opusdei.org/hr-hr/article/vece-od-tvojega-srca-skrusenost-i-pomirenje/) (13.07.2025.)